

ICEHOTEL

I Lappriket längst norrut i vårt avlånga land bor en intressant herre vid namn Yngve Bergqvist. Utanför stugorna och det utvidgade receptions- huset står hans numera berömda skapelse, unik i världen – det berömda igloohotellet som hans mannar byggt av is och snö, och som på femton år blivit en levande legend över hela jorden.

Text och foto **Peter Hanneberg**

Från några hundra kvadratmeter i början av 90-talet har ishotellet i Jukkasjärvi vuxit till ett ispalats stort och fint nog för själve Kung Vinter. I de välvda taken dignar nu kristallkronor av slipad is och skapelsen är flera tusen kvadratmeter stor och byggd av flera tusen ton isblock som sågats ur Torneälvens istäcke vintern före och lagrats i stora termotält över sommaren.

Vid mitt förra besök, som var vid påsktid, i den gamla kyrkbyn från 1600-talet, såg jag hundsläddar ute på den isbelagda Torneälven, och några entusiastiska skidåkare som for fram över den gnistrande snön. På vårvintern tar de snötäckta vidderna emot ljuset och förstärker det till en kraft som ögonen knappt klarar av. Tänk om man kunde ta till vara denna ofattbara ljusenergi och nyttja den, istället för att låta den reflekteras tillbaka ut i ▶

I Icehotels lobbybar av is kan man sjunka ned i issofforna med en isomsluten drink på Absolut vodka och tranbär, medan blicken får vila på de gotiska isvalv som håller upp den temporära skapelsen.

– ekoturismens framgångssaga

Att sitta vid stockelden i en äkta lappkåta innan man sover i sin sovsäck ovanpå granriset intill elden, är en synnerligen autentisk upplevelse av samisk atmosfär. Klara, kalla vinterkvällar bjuder norrskenet ofta på ett fosforescerande himlaspel.

- ▷ rymden. Men energin går inte helt till spillo, den fångas upp av människorna och sätter fart på blodet och friluftaktiviteterna, med kulmen just under påskhelgerna.

Upplyst polarnatt

Men nu kommer vi hit i den mörkaste polarnatten. Upplevelsen är en helt annan, men faktiskt minst lika fascinerande. Fast mycket kallare! Planet från Stockholm landar på Kiruna flygplats den 21 december, jag stannar två dygn och flyger hem igen dagen före julafton.

Hela södra Sverige befinner sig mitt i en snöstorm som för ovanlighetens skull gör mig litet orolig inför flygningen. Många hundra liter avisningsmedel går åt innan take-off och kabinen luktar som en glykolfabrik när maskinen skjuter snett upp genom den skakiga väggen av snö. Uppe bland stjärnorna är det lugnare – men mest fantastiskt är utsikten från fönstret under landningen.

I Kiruna är det nämligen kristallklart, stjärnorna syns som ett sobert strössel i rymden och mitt i den mörka natten spelar ett dynamiskt orgelverk av norrsken upp sin grönskimrande men tysta ljuskonsert. Det rör sig med kraftfull mystik över himlen, fram och tillbaka, jagar sig själv, eller flyr. Ute ur planet inser vi att vi åkt i riktning norrut, det är oerhört kallt, även om kylan är torr och bra. Framme vid Icehotel i Jukkasjärvi ser vi termometern: 33 grader minus.

Inne i sovrummet är det varmt, bara 5 grader minus, och efter en värmande Absolut vodka "in-the-rocks", kryper jag ner i min

dubbla sovsäck, som hotellet av förståeliga skäl tillhandahåller istället för lakan. Underlakanen är tjocka, garvade renskinn. Mössa på skallen, helunderställ på kroppen, sedan sover man gott och utan att frysa. På morgonen kommer en påpälsad servitris in på rummet och bjuder på varm lingondricka. Hon talar på engelska utan att fråga om nationalitet. Det får mig att förstå att på detta helsvenska hotell är svenska gäster få till antalet jämfört med de tillströmmande utländska. Jag hinner prata med både engelsmän, ryssar, skåningar och australiensare innan jag stupar över mina isblock, jag menar min dubbelsäng.

Nästa natt provar jag istället norrskensstugorna intill. Där

Igloohotellets skapare Yngve Bergqvist har vuxit till en internationellt känd entreprenör tack vare Icehotels unika image. Det har till och med hänt att han inbjudits till Grönland för att lära eskimäerna bygga med is...

finns kök, två sovrum, matrum, toa och dusch på rummet. Vilken lyx. Och rakt över min säng har ett stort fönster byggts in i taket för att man ska kunna se stjärnhimlen och norrskenet innan man sluter ögonen för att möta John Blund.

Norrskenet syns utmärkt från sängen. Det känns som ett mycket genomtänkt koncept, men allt annat hade å andra sidan förvånat mig när det gäller entreprenören Yngve Bergqvist.

Genomförandets dygd

För Yngve är ingenting omöjligt. Ekoturism innebär att bygga ett hotell av naturens eget material, som till våren får smälta ned och rinna tillbaka ut i Torneälven. Här kan man utan att skämmas tala om ekohus och kretslopp.

På denna älv där Yngves fjolårsbyggnation dansar utför forsarna styr hans forsännare skickligt gummiflottarna nedströms, fyllda av tjoande ekoturister i röda flytvästar. Och på vintern skrapar medarna mot snön och isen, när slädarna dras i full

karriär över älven av ivriga grönländshundar. Naturnära sätt att ta sig fram på, utan störande motorer.

Och byn Jukkasjärvi som höll på att dö utmattningsdöden har åter fått frisk luft i sina lungor. Ekoturisterna strömmar till i aldrig sinande skaror och byn blomstrar som aldrig förr. Åderlåtningen av bygden stoppades och byttes mot en livgivande blodtransfusion. Nytt folk sökte sig hit för de nya näringarna som ingen hade kunnat ens drömma om ett eller två decennier tidigare.

Rovdjur och renmärkning

Runt ett framgångsrikt entreprenörskap föds alltid satelliter. Renägaren Nils-Torbjörn Nutti i Saarivuoma sameby har med idésprutan Yngves glada tillrop uppfunnit ett sätt att dra dubbel nytta av ekoturismen.

Om inte rovdjuren tar renkalvarna så gör kölden det. Men Nils-Torbjörn samlar dem i ett gärd där de föder sina kalvar. De ►

Renar med sina kalvar, som på försommaren ska märkas i Nils-Torbjörn Nuttis ren-gärde.

Isgalleriet och ett av sovrummen, möblerade med iskristallkronor och issängar.

får växa till sig till mitten av juni, då de släpps efter märkningen. Dödligheten har minskat från 80 procent till 15 procent.

Det är ekoturismen som hjälper Nils-Torbjörn att klara projektet ekonomiskt varje år. Många kommer från Yngves ishotell och övernattar i lappkåta runt en glödande stockeld, exotiskt till tusen. Deras pengar ger honom råd att klara inköp av pelletsfoder, transporter, trådstaket till gärdet och löner till sin arbetskraft. När överlevnaden hos kalvarna ökar, kanske dessutom renägarnas rovdjurshat minskar.

Icehotel slussar över turister till Nutti som kan ge dem den exotiska upplevelsen att delta i rennäringen och även vara med på släd- eller skotersafari. Man kan inte lova att se varken varg eller järv, men bara att korsa ett spår av något av dessa djur skapar en dramatisk stämning.

Besökarna har köpt sig en exotisk upplevelse, och samtidigt hjälpt urbefolkningen till en bättre ekonomi, och kanske på sikt till en större acceptans gentemot järv, lo och varg. Det är ekoturism med god effekt.

Och under tiden smälter ishotellet ned ännu en gång och blir ett med Torneälvens forsande vatten. Inne i det jättelika termotältet ligger grovhuggna isblock i högar och väntar på bättre tider, nämligen novembers mörker, snö och kyla, då de ska komma till nytta igen.

I skrivande stund närmar vi oss snabbt den magiska dagen – 1:a december. Det är då det nya hotellet invigs. Varje år.

Icehotel är öppet 1 december -30 april och kostar från ca 1 400:-/person (dubbelrum). Icehotel har en utmärkt hemsida: www.icehotel.com □